

EDITORIAL

Ciutat ciutadana

La política temporal neoliberal elimina el temps de l'altre, que per si mateix seria un temps improductiu. La totalització del temps del jo ve acompanyada de la totalització de la producció, que avui abasta tots els àmbits vitals i condueix a una explotació total de l'home. [...] A diferència del temps del jo, que ens aïlla i individualitza, el temps de l'altre crea una comunitat.

Byung-Chul Han¹

En un recull d'articles originalment publicats a la premsa Alemanya a principis dels anys seixanta, H. M. Enzensberger² descriu sarcàsticament un fictici joc de sobretaula per burgesos escèptics i avorrits; davant el primer comentari del tipus «que mal està tot, hauríem d'emigrar», proposa treure un mapa del món i demanar als presents que ordenen els països en funció de la seva valoració com a destí de la seva pròpia emigració/exili: sols viatge d'anada. Després de descriure les possibles consideracions que tots ells (socialdemòcrates, comunistes, hippies, ecologistes, etc.) van desgranant per decidir la seva llista, el resultat és que ni el maoista tria la Xina, ni el comunista l'URSS, ni el hippie Katmandu, etc. (excepte algun ingenu utopista despistat...) perquè ja resulta impossible optar per països sense llibertats individuals, separació de poders, gestió democràtica, bons sistemes educatius, de salut, de pensions, etc. Tot i reconèixer les mancances i deficiències en l'execució d'eixos principis en les nostres societats concretes, en paraules de l'autor, tots vam acabar sent «eurocèntrics malgrat nosaltres». Motto reiterat, cinquanta anys després, per la intensificació dels fluxos migratoris i d'exili, particularment cap a aquesta Europa avorridament insuficient. I més encara

1. Byung-Chul Han (2017): La expulsión de lo distinto. Herder, Barcelona. p. 123.

2. Enzensberger, H. M. (1969): Migajas políticas. Anagrama, Barcelona.

quan l'últim Informe mundial sobre la protecció social recentment publicat per l'Organització Internacional del Treball (oit) assenyala que el 55% de la població mundial (fonamentalment a Àsia i Àfrica) no té cap tipus de protecció social, el més clar paràmetre per parlar de qualitat de vida. Aquesta Europa —tot i totes les seves deficiències— segueix estant en les posicions més altes del rànquing de protecció social. Dificilment, barreres polítiques i administratives arbitràries —entre altres, fronteres de tota classe— detindran les aspiracions de persones cada vegada més conscients de la seva condició de desprotegides, discriminades i excloses que al mateix temps saben de societats veïnes —i avui el planeta sencer ja és un veïnat— on els seus ciutadans ja gaudeixen d'aquesta protecció social en major o menor grau. Tal com ha passat al llarg de la història de la humanitat, persones i grups buscaran la seua reubicació per tots els mitjans si les seues societats d'origen no es transformen en la direcció de les seves aspiracions cap a una vida millor.

Anàlogament, podem parlar dels imparables fluxos del camp a les ciutats, accelerats en aquest últim segle. La seva condició de dens agregat de complexos industrials, manufacturadors i de serveis, creixents des de l'inici de la revolució industrial, ha demandat contingents de treballadors cada vegada més formats i amb destreses cada vegada més sofisticades. Ciutats que han aconseguit la grandària de xicotets i mitjans estats que atenen necessitats i consumeixen recursos en consonància. Però el capitalisme globalitzat constitueix una nova fase clarament diferenciada i caracteritzada principalment: per una mirada a curt termini; per centrar les inversions en l'adquisició d'actius financers i drets de propietat de tota índole en detriment de la producció de béns i serveis; per l'apropiació dels avantatges derivats de la robotització; i per aprofitar la seva posició omnicomprendiva, única i de domini per actuar per sobre o al marge de regulacions polítiques i administratives que en el món actual es donen només de manera fragmentada i conjuntural. Aquest capitalisme s'ha convertit així en una segona naturalesa, o millor encara, en la seua substituta, que fagocitant tot, ha acabat alienant a la persona com no van poder ni tan sols imaginar els millors crítics del capitalisme en els seus començaments. Una natura com a principi de realitat i davant la qual l'ésser humà, la persona, el ciutadà queda inermes, sense recursos ni alternativa.

Mercantilització i privatització han deteriorat encara més i fonamentalment l'entramat de vincles socials de les ciutats, incrementant les desigualtats a partir d'una major vulnerabilitat de sectors cada vegada més amplis, i segregant i expulsant-los a la pobresa i a la desprotecció, i és per això que David Harvey argumenta que estem davant d'una «crisi d'urbanització», reclamant que pensem una altra ciutat. Necessitem reconstruir entre tots els ciutadans un nou contracte social que ens allunye i protegeixca de la llei de la selva, d'eixa nova naturalesa, a partir de la participació inclusiva amb la mirada posada en els ideals de justícia social; amb garanties de seguretat i protecció de tots els ciutadans i on es redistribuïska raonablement la riquesa acumulada de manera distorsionada per eixe capital depredador. On les institucions —públiques i privades— estiguen al servei del ciutadà i no a l'inrevés. Una ciutat que satisfaga òptimament les necessitats humanes d'habitació, descans, treball i esplai, i sobretot d'estímul per al desenvolupament personal i social de tots els seus ciutadans: «la societat què esdevé podria anomenar-se una societat d'oients i dels que atenen».¹

Castelló, desembre de 2017.

